

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 401

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 10 mai 2023

SUMAR

Pagina

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 13 din 13 martie 2023 (Completul pentru dezlegarea
unor chestiuni de drept)..... 2-16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 13**din 13 martie 2023**

Dosar nr. 2.254/1/2022

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele delegat al Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Mariana Constantinescu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Cristina Petronela Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Adina Oana Surdu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Lucian Cătălin Mihai Zamfir	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Horațiu Pătrașcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Elena Diana Tămagă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.254/1/2022, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele delegat al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă în Dosarul nr. 3.542/120/2021.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse două rapoarte întocmite de judecătorii-raportori, precum și puncte de vedere de către doi membri ai completului, ce au fost comunicate părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; apelantele-reclamante au depus note scrise; intimatul-pârât Ministerul Justiției a depus un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice asupra problemei de drept, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 27 septembrie 2022, în Dosarul nr. 3.542/120/2021, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *dacă diurna de detașare în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006), de care au beneficiat procurorii din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, în temeiul art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 304/2004), se include în indemnizația de încadrare brută lunară a unui magistrat și cade sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.029 din 21 decembrie 2016 (Decizia Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016) sau reprezintă un drept salarial distinct de aceasta.*

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26 octombrie 2022 cu nr. 2.254/1/2022.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 88². — „(1) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

(2) Este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

(3) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție funcționează cu un număr de 15 posturi de procuror.

(4) Numărul de posturi al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție poate fi modificat, în funcție de volumul de activitate, prin ordin al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la solicitarea procurorului-șef secție, cu avizul conform al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

(5) Pe durata desfășurării activității în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, procurorii cu funcții de conducere și execuție beneficiază de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii.”

11. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 13. — „(1) Judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți, care sunt detașați sau delegați în altă localitate decât cea de domiciliu, beneficiază, pe toată durata delegării sau detașării, de următoarele drepturi:

a) diurnă în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, dar nu mai puțin decât cuantumul prevăzut pentru personalul din unitățile bugetare; (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

12. Prin *Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Dâmbovița — Secția I civilă*, la data de 7 octombrie 2021, cu nr. 3.542/120/2021, reclamantele A, B și C, în contradictoriu cu *pârâții* Curtea de Apel Galați, Tribunalul Vrancea și Ministerul Justiției, au solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună:

— recalcularea indemnizației de încadrare și a sporurilor aferente, în funcție de salarizarea procurorilor din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (denumită în continuare S.I.I.J.), în sensul includerii în indemnizația de încadrare a drepturilor salariale specifice personalului detașat, începând cu data de 16 octombrie 2018, care este data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, aprobată cu modificări prin Legea nr. 239/2019, cu modificările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018*), și pentru viitor;

— obligarea pârâților la plata diferențelor salariale rezultate dintre noua indemnizație de încadrare și indemnizația actuală de încadrare, începând cu data de 16 octombrie 2018 și în continuare, pe viitor, până la plata efectivă a noii indemnizații de încadrare;

— obligarea pârâților la plata pe viitor a noii indemnizații de încadrare, prin includerea în indemnizația de încadrare a drepturilor specifice personalului detașat;

— actualizarea sumelor de plată restante cu rata inflației și cu dobânda legală penalizatoare, de la data scadenței fiecărui drept salarial lunar restant și până la data plății efective, precum și obligarea pârâților la alocarea de fonduri necesare plății drepturilor salariale solicitate.

13. Prin *Sentința civilă nr. 692 din 22 martie 2022*, Tribunalul Dâmbovița — Secția I civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive invocată prin întâmpinare de pârătul

Ministerul Justiției cu privire la obligația de plată a diferențelor salariale și a respins cererea sub acest aspect, ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă; a admis excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de pârâta Curtea de Apel Galați și a respins cererea formulată în contradictoriu cu aceasta, ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă; a respins, în rest, acțiunea ca neîntemeiată.

14. *Pentru a pronunța această soluție*, pe fondul cauzei, a reținut că reclamantii, judecători și foști judecători (actuali pensionari), nu sunt îndreptățiți a fi salariați la nivelul procurorilor S.I.I.J., deoarece dețin funcția de judecători/foști judecători în cadrul Tribunalului Vrancea.

15. Obiectul acțiunii din prezentul dosar îl constituie deci, în esență, recunoașterea (și subsecvent plata) dreptului la acordarea unei diurne de detașare în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, potrivit dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

16. Reclamantii au solicitat aplicarea dispozițiilor art. 88² din Legea nr. 304/2004, susținând că acordarea și plata sumelor în discuție exclusiv procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J. reprezintă o situație profund inechitabilă față de alți magistrați numiți, care nu beneficiază de drepturile magistraților detașați, ca această categorie de procurori, în favoarea căreia legiuitorul a prevăzut beneficiul drepturilor procurorilor detașați, deși potrivit art. 88² alin. (2) din Legea nr. 304/2004 este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul S.I.I.J.

17. Tribunalul a reținut că acest beneficiu al drepturilor de detașare în cazul unor procurori numiți, nu detașați, a fost reglementat expres doar în favoarea procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J., aspect care reiese din împrejurarea că dispozițiile art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 se regăsesc distinct în secțiunea a 2¹-a din capitolul II al acestui act normativ. Reținând modalitatea distinctă de reglementare, tribunalul a apreciat că dispozițiile art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 nu le sunt direct aplicabile reclamantilor ca judecători.

18. Din perspectiva invocării discriminării, tribunalul a apreciat că nu este vorba despre o aplicare diferită a drepturilor aferente detașării, nici reclamantii și nici procurorii numiți în cadrul S.I.I.J. nefiind personal detașat, ci este vorba de opțiunea legiuitorului în sensul de a recunoaște expres doar procurorilor numiți în cadrul acestei secții beneficiul drepturilor procurorilor detașați.

19. De asemenea, nu poate fi reținută discriminarea nici din perspectiva Deciziei nr. 36 din 4 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 16 iulie 2018, și a Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, deoarece ambele decizii au avut în vedere ipoteza egalizării indemnizațiilor la nivel maxim, prin raportare la majorările și indexările recunoscute prin hotărâri judecătorești unor magistrați sau membri ai personalului auxiliar. Această ipoteză nu se regăsește în prezenta speță, nefiind invocată nicio hotărâre judecătorească definitivă care să fi recunoscut beneficiul drepturilor de detașare în favoarea unor judecători. Instanța de judecată nu are competența să anuleze o dispoziție legală pe care o consideră discriminatorie și, pentru a restabili situația de echilibru între subiectele de drept, să instituie ea însăși o normă juridică nediscriminatorie sau să aplice dispoziții prevăzute în acte normative aplicabile altor subiecte de drept, în raport cu care persoana care s-a adresat instanței se consideră discriminată.

20. Tribunalul a apreciat că, în cauză, acordarea de despăgubiri în temeiul discriminării nu poate fi susținută nici prin invocarea dispozițiilor constituționale, comunitare sau ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

21. *Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamantele*, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

22. Pe fondul pretențiilor, au arătat că, potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 250/2016, cu modificările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016*), corelate cu cele ale Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, personalul salariat care lucrează în aceleași condiții trebuie să beneficieze de același salariu, la nivel maxim.

23. Atât S.I.I.J., cât și instanțele de judecată sunt subordonate financiar aceluiași ordonator de credite — Ministerul Justiției.

24. Au arătat că, în baza dispozițiilor art. II pct. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018, tuturor procurorilor din cadrul S.I.I.J. le-au fost acordate drepturi bănești ce se cuveneau procurorilor detașați, deși, potrivit dispozițiilor art. 88² alin. (2) din Legea nr. 304/2004, „Este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție”.

25. În cazul procurorilor din cadrul S.I.I.J., spre deosebire de magistrații detașați în condițiile legii, aceste drepturi sunt incluse în indemnizația de încadrare, astfel cum este aceasta definită de art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea-cadru nr. 153/2017*), drepturile bănești de care beneficiază doar această categorie profesională din familia ocupațională „Justiție” nefiind acordate cu titlu de diurnă, precum în cazul magistraților detașați.

26. Au apreciat că acordarea și plata, începând cu data de 16 octombrie 2018, a sumelor în litigiu, exclusiv procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J., creează o situație profund inechitabilă față de restul corpului de magistrați numiți în funcții, care nu beneficiază de drepturile magistraților detașați, cum beneficiază doar această categorie de procurori, rezultând astfel o diferențiere prin aplicarea nelegală a Legii nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 71/2015*), indemnizația de bază fiind stabilită diferit, în funcție de apartenența la o anumită categorie socioprofesională și de locul de muncă.

27. *Intimații-pârâți au depus întâmpinări* prin care au solicitat respingerea apelului ca nefondat și menținerea sentinței atacate, ca legală și temeinică.

28. *Intimatul-pârât Ministerul Justiției a depus, la data de 9 august 2022, cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție* pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept menționate, iar prin Încheierea de ședință pronunțată la 27 septembrie 2022 sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

29. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

30. Astfel, Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă este legal investită cu soluționarea unei cereri de apel, într-un litigiu având natura juridică a unui conflict de muncă, ceea ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, tribunalului, conform art. 208 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 62/2011*), iar hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse numai apelului, conform art. 214 din aceeași lege, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție realizându-se de un complet din cadrul Curții de Apel Ploiești, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

31. Condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei pendinte este îndeplinită, întrucât soluționarea pe fond a prezentului dosar depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, respectiv să se stabilească dacă această diurnă este inclusă în indemnizația de încadrare brută lunară a unui magistrat, astfel cum este reglementată de Legea-cadru nr. 153/2017, și cade sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2017 sau reprezintă un drept salarial distinct.

32. Curtea a apreciat că este îndeplinită și condiția noutății, întrucât asupra acestei probleme de drept nu a fost identificată jurisprudență care să prezinte caracterul unei practici judiciare conturate și constante, astfel încât mecanismul cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile să fie înlăturat.

33. Ca urmare a verificărilor efectuate din oficiu asupra acestui aspect rezultă că la nivelul Curții de Apel Ploiești nu există practică neunitară, până la acest moment acțiunile având un astfel de obiect fiind respinse, cu motivarea că astfel de drepturi bănești nu sunt incluse în indemnizația de încadrare, definită de art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017, nefiind deci acordate cu titlu de diurnă, precum în cazul magistraților detașați (Dosarul Tribunalului Dâmbovița nr. 1.482/120/2021).

34. Aceeași soluție a fost identificată și la nivelul Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, care a apreciat că drepturile bănești ce se achită în situația detașării nu sunt incluse în salariul de bază/indemnizația de încadrare, ci reprezintă drepturi suplimentare, astfel cum reiese din art. 34 din Legea-cadru nr. 153/2017, fiind incluse în salariul lunar (Decizia civilă nr. 495 din 31 ianuarie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.163/3/2021).

35. S-a precizat că au fost identificate și hotărâri de admitere a pretențiilor formulate de reclamanti, Tribunalul Bihor — Secția I civilă apreciind că în cazul procurorilor S.I.I.J., spre deosebire de magistrații delegați sau detașați, în condițiile legii, aceste drepturi bănești sunt incluse în indemnizația de încadrare, astfel cum este definită de art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017. Drepturile bănești de care beneficiază doar această categorie profesională nu sunt acordate cu titlu de diurnă propriu-zisă, precum în cazul magistraților delegați sau detașați, legiuitorul făcând trimitere la art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 exclusiv pentru a stabili cuantumul drepturilor. Adăugarea alin. (5) la art. 88² din Legea nr. 304/2004, cu privire la care nu există niciun argument inserat în nota de fundamentare a actului normativ intrat în vigoare la 16 octombrie 2018, constituie o încălcare gravă a art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea în drepturi (Sentința civilă nr. 23 din 20 ianuarie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 1.708/111/2021).

36. Având în vedere că asupra interpretării art. 88² din Legea nr. 304/2004 Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a pronunțat, precum și împrejurarea că nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor consultate la data sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, instanța de trimitere a apreciat că este îndeplinită condiția noutății.

37. De asemenea, este îndeplinită și condiția ca problema în discuție să comporte o anumită dificultate de natură să impună o interpretare cu caracter unificator, având în vedere dispozițiile contradictorii din Legea nr. 304/2004 și din Legea-cadru nr. 153/2017.

38. Astfel, din dispozițiile Legii nr. 304/2004 rezultă că nu sunt permise delegarea și detașarea procurorilor în cadrul S.I.I.J., iar pe de altă parte li se acordă acestora drepturi salariale de care beneficiază personalul delegat, conform art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

39. Art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017 reglementează principiile pe baza cărora se stabilesc salariile personalului bugetar, inclusiv magistraților, acestea fiind:

„a) principiul legalității, în sensul că drepturile de natură salarială se stabilesc prin norme juridice de forță legii, cu excepția hotărârilor prevăzute la art. 11 alin. (1), conform principiilor enunțate de art. 120 din Constituția României, republicată, dar cu încadrare între limitele minime și maxime prevăzute prin prezenta lege;

b) principiul nediscriminării, în sensul eliminării oricăror forme de discriminare și instituirii unui tratament egal cu privire la personalul din sectorul bugetar care prestează aceeași activitate și are aceeași vechime în muncă și în funcție;

c) principiul egalității, prin asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală; (...)”

40. În ceea ce privește drepturile bănești cuvenite personalului detașat, la art. 34 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017 se prevede că „*Drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice care îndeplinește unele activități cu caracter temporar, în țară și în străinătate, inclusiv cu ocazia delegării sau detașării, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, dacă prin prezenta lege sau alte acte normative în vigoare nu se reglementează altele*”.

41. Conform dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017, aceste drepturi sunt reglementate distinct de indemnizația de încadrare ce reprezintă suma de bani corespunzătoare funcției, gradului, gradației și vechimii în funcție, prevăzută în anexele nr. I—IX la legea-cadru, și nu fac parte din aceasta. Însă, atât timp cât în cadrul S.I.I.J. nu se permit delegarea și detașarea, drepturile salariale prevăzute la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 par a fi incluse în indemnizația de încadrare a procurorilor acestei secții.

42. Față de cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016 și de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin deciziile nr. 36 din 4 iunie 2018 și nr. 56 din 17 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 985 din 21 noiembrie 2018 (*Decizia nr. 56 din 17 septembrie 2018*), dacă drepturile salariale ce fac obiectul prezentei cauze sunt incluse în indemnizația de încadrare, salariile celorlalți magistrați ar trebui calculate prin raportare la această indemnizație de încadrare.

43. Dacă se apreciază că drepturile salariale prevăzute de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 sunt drepturi salariale distincte de indemnizația de încadrare brută lunară, atunci nu se impune egalizarea drepturilor salariale ale celorlalți magistrați.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

44. *Intimatul-pârât Ministerul Justiției* a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru sesizarea instanței supreme în raport cu întrebarea formulată, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

45. Pe fondul chestiunii de drept, a apreciat că dispozițiile legale supuse interpretării sunt aplicabile exclusiv procurorilor din cadrul S.I.I.J., fără a putea fi extinse la alte categorii de magistrați. Întrucât în cauză se contestă o dispoziție ce era cuprinsă într-o lege organică, respectiv art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, admiterea acțiunii ar echivala cu depășirea atribuțiilor puterii judecătorești.

46. Referitor la aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 și a deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 36 din 4 iunie 2018 și nr. 56 din 17 septembrie 2018 și pretinsa discriminare care ar exista în cauză, a arătat că este relevantă decizia pronunțată în Cauza C-310/10, *Agafitei contra României*, prin care Curtea de Justiție a Uniunii

Europene a respins ca inadmisibilă cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare solicitată de Curtea de Apel Bacău, în Dosarul nr. 5.569.1/110/2007, privind un eventual tratament discriminatoriu în materie de remunerare între magistrați, în considerarea statutului de care beneficiază procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție (DNA) și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT), stabilind că nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și nici în cel al Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, criteriul categoriei socioprofesionale.

47. Aceleași argumente sunt valabile, în mod corespunzător, pentru a se constata că nu există discriminare pe criteriul categoriei socioprofesionale, deoarece judecătorii care funcționează în cadrul instanțelor judecătorești nu au aceleași atribuții și competențe cu cele pe care le îndeplineau procurorii S.I.I.J.

48. Fiind vorba despre profesii distincte, reglementate prin norme diferite, situația reclamantului, judecător de judecatorie, nu este analoagă sau comparabilă cu cea a procurorilor S.I.I.J., pentru a se putea reține o încălcare a art. 14 din Convenție.

49. Tocmai ținând cont că reclamantul nu desfășoară aceeași activitate cu cea a procurorilor care funcționau în cadrul S.I.I.J., nu ar putea fi reținută nici încălcarea principiului unei salarizări egale pentru muncă egală, consfințit de art. 23 alin. (2) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, Carta socială europeană revizuită, Pactul internațional cu privire la drepturile economice sociale și culturale, respectiv art. 5 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*).

50. În acest context sunt amintite și deciziile Curții Constituționale nr. 818, 819 și 820 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, și nr. 1.325 din 4 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 decembrie 2008, prin care s-a constatat că înțelesul dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța Guvernului nr. 137/2000*), prin care se conferă instanțelor judecătorești competența de a desființa norme juridice sau de a le substitui cu norme cuprinse în alte acte normative, este neconstituțional, întrucât încalcă principiul separației puterilor.

51. Ca atare, reglementarea, prin lege ori printr-un alt act normativ, a unor drepturi excedează cadrului legal stabilit prin Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, acest act normativ trasând competențele CNCD și instanței de judecată exclusiv în ceea ce privește modul de aplicare a dispozițiilor legale care instituie drepturile în discuție.

52. Totodată, Curtea Constituțională a stabilit că modul de salarizare a procurorilor DNA și DIICOT (situație similară cu cea a salarizării procurorilor S.I.I.J.) nu instituie un tratament juridic diferit în raport cu judecătorii sau procurorii care au aceeași vechime în magistratură/grad profesional ca acelea ale procurorilor numiți în cadrul acestor structuri specializate (Decizia nr. 861 din 16 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 28 iulie 2009, Decizia nr. 561 din 14 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 27 mai 2009, Decizia nr. 51 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 13 martie 2020).

53. Față de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și jurisprudența Curții Constituționale în materia discriminării, se poate constata că este exclusă discriminarea

în prezenta cauză și deci nu se poate vorbi de prejudiciu sau de repararea acestuia prin acordarea unor drepturi salariale neprevăzute de lege. Prin urmare, instituirea unui alt sistem de salarizare față de cel stabilit de legiuitor nu poate fi permis deoarece, în mod evident, acordarea prin hotărâre judecătorească a unei alte salarizări determină o răsturnare a sistemului de salarizare instituit prin legile de salarizare.

54. S-a arătat că Decizia nr. 36 din 4 iunie 2018 nu este aplicabilă în cazul de față, dat fiind faptul că nu există hotărâri judecătorești definitive sau acte administrative care să stabilească un nivel de salarizare corespunzător procurorilor S.I.I.J. pentru alți judecători cu grad profesional de judecătorie.

55. Mai mult, se impunea ca procurorii din cadrul S.I.I.J. să primească diurna specifică celorlalți judecători sau procurori detașați în altă localitate, deoarece în caz contrar ar însemna că toți procurorii din provincie ar fi fost discriminați în raport cu cei din București și că paleta de selecție a acestora se limita excesiv doar la procurorii din București. Aceasta deoarece în cazul S.I.I.J. nu era posibilă detașarea, dar sediul acesteia era exclusiv în municipiul București, nu ca în cazul celorlalte structuri ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (DNA și DIICOT), care au structuri teritoriale și în alte municipii.

56. Or, a admite că toți magistrații români (procurori sau judecători) se pot detașa la alte instanțe sau parchete (inclusiv DNA și DIICOT) și primesc diurnă dacă sunt din altă localitate, cu excepția celor de la S.I.I.J., ar fi însemnat ca legiuitorul să fi instituit o discriminare pentru procurorii S.I.I.J., fără a avea la bază elemente obiective de diferențiere.

57. Așadar, legea nu instituie o discriminare pentru ceilalți judecători sau procurori, deoarece toți vor avea drepturi identice dacă se vor detașa la o instanță sau un parchet din altă localitate decât cea în care își desfășoară activitatea, dar și dacă ar fi fost selectați de Consiliul Superior al Magistraturii să desfășoare activitate în cadrul S.I.I.J.

58. În consecință, față de cele expuse, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, având în vedere că această chestiune de drept este nouă și constituie o problemă de drept reală, cu un anumit grad de dificultate, motiv pentru care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

59. *Apelantele-reclamante au formulat note scrise* prin care au susținut că, față de modalitatea de edictare a dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, pe perioada cât au fost în vigoare, și față de obiectul acțiunii pendinte, ultima alegație, respectiv dacă aceștia nu sunt delegați sau detașați în altă localitate decât cea de domiciliu, se impune a fi înlăturată, întrucât textul legal în vederea aplicării căruia se solicită pronunțarea hotărârii prealabile nu prevede pentru categoria magistraților-procurori cu funcții de conducere și procurorilor cu funcții de execuție acordarea acestor drepturi, cu condiția delegării sau detașării în altă localitate decât cea de domiciliu, așa cum se solicită în cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Or, adăugarea acestei mențiuni tinde la deturnarea procedurii de sesizare de la scopul pentru care a fost edictată.

60. În ceea ce privește *admisibilitatea sesizării* Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, nu este îndeplinită condiția existenței unei veritabile chestiuni de drept de a cărei soluționare depinde soluționarea pe fond a cauzei de față.

61. Astfel, prin acțiunea formulată, reclamantele au solicitat recalcularea indemnizației de încadrare și a sporurilor aferente, în funcție de salarizarea procurorilor din cadrul S.I.I.J., în sensul includerii în indemnizația de încadrare a drepturilor salariale specifice personalului detașat, începând cu data de 16 octombrie 2018, care este data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018, și pentru viitor, respectiv pe

perioada menținerii în vigoare a dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, drepturi recunoscute doar procurorilor cu funcții de conducere și procurorilor cu funcții de execuție din cadrul S.I.I.J.

62. În vederea recunoașterii acestui drept au fost invocate dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, corelate cu cele ale Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, potrivit cărora personalul salariat care lucrează în aceleași condiții trebuie să beneficieze de același salariu, la nivel maxim.

63. În ceea ce privește acest nivel maxim, dacă inițial reclamantele au invocat autoritatea de lucru judecat provizoriu, la acest moment invocă autoritatea de lucru judecat, întrucât în Dosarul nr. 4.543/111/2021 al Tribunalului Bihor s-a stabilit în mod definitiv acest nivel maxim, prin includerea diurnei de 2% în indemnizația de bază a altor magistrați, care de asemenea nu funcționează în cadrul S.I.I.J.

64. Chestiunea de drept reală vizează, astfel, nu aplicarea în concret a dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, ci recunoașterea în beneficiul reclamantelor a dreptului la o salarizare unitară prin aplicarea nivelului maxim (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 corelată cu Decizia Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016), nivel maxim stabilit deja prin Sentința civilă nr. 317 din 22 martie 2022, pronunțată de Tribunalul Bihor — Secția I civilă în Dosarul nr. 4.543/111/2021.

65. Față de caracterul definitiv al acestei hotărâri, față de împrejurarea că deja salarizarea la nivelul procurorilor din cadrul S.I.I.J. s-a stabilit în beneficiul judecătorilor din cadrul Tribunalului Timiș prin hotărâre definitivă, apelantele-reclamante au apreciat că problema de drept a fost lămurită, astfel că nu suntem în prezența unei chestiuni de drept reale și esențiale în cauză.

66. În aceste condiții, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu ar avea decât efect dilatoriu, întârziind soluționarea cauzei de față.

67. În plus, sesizarea instanței supreme este cerută de Ministerul Justiției, pârât față de care prima instanță a admis excepția lipsei calității procesuale pasive.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

68. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 3.542/120/2021 a apreciat că drepturile salariale prevăzute de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, în forma anterioară modificărilor și completărilor operate prin Legea nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (Legea nr. 49/2022), prin raportare la art. 88² alin. (2) din aceeași lege și la art. 7 lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017, sunt incluse în indemnizația de încadrare a unui magistrat, care poate fi majorată cu 2%, procent prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

69. Atât timp cât procurorii din cadrul S.I.I.J. sunt numiți de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și nu se permite delegarea și detașarea în cadrul acestei structuri, drepturile salariale prevăzute la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 sunt incluse în indemnizația de încadrare reglementată de Legea-cadru nr. 153/2017 la art. 7 lit. c), nefiind un drept salarial distinct de aceasta.

70. În considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 s-a reținut că principiul constituțional al egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (a se vedea Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Or, din moment ce situația

juridică a personalului bugetar de același grad, aceeași gradație, vechime în funcție sau în specialitate și aceleași studii este identică, atunci și tratamentul juridic aplicabil — salariul de bază/indemnizația de încadrare — trebuie să fie același, nefiind permis, spre exemplu, ca magistrați de același grad, aceeași gradație, vechime în funcție sau în specialitate și aceleași studii să aibă indemnizații de încadrare diferite.

71. Față de principiul salarizării la nivelul maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare, corespunzător fiecărei/fiecărui funcții, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate, potrivit dispozițiilor Legii nr. 71/2015, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015*), astfel cum a fost amendată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016, principiu ulterior preluat și de Legea-cadru nr. 153/2017, indemnizația de încadrare a apelantelor-reclamante ar trebui majorată la nivelul maxim stabilit deja prin Sentința civilă nr. 317/LM din 22 martie 2022, pronunțată de Tribunalul Bihor în Dosarul nr. 4.543/111/2021.

72. Chiar dacă legiuitorul are dreptul de a adopta, modifica, completa sau revizui prevederi legale, în funcție de personalul căruia i se aplică, aceasta trebuie să se realizeze doar cu respectarea principiului egalității și nediscriminării, în speță al plății egale pentru muncă egală. Însăși Curtea Constituțională a României a arătat, într-o decizie a sa, că un tratament diferit nu poate fi expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității (Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, precitată).

VII. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

73. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești și opinii ale magistraților, care conturează existența a două orientări jurisprudențiale.

74. Astfel, *într-o opinie*, s-a apreciat că diurna de detașare în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, de care au beneficiat procurorii din cadrul S.I.I.J., *nu se include* în indemnizația de încadrare brută lunară a unui magistrat, ci reprezintă un drept salarial distinct de aceasta.

75. S-a menționat că, pentru procurorii numiți în cadrul S.I.I.J., legiuitorul a prevăzut că urmează să beneficieze de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii, adică ale art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, iar acest beneficiu al drepturilor de detașare în cazul unor procurori numiți, nu detașați, a fost reglementat expres doar în favoarea acestei categorii profesionale, aspect care reiese din împrejurarea că dispozițiile art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 se regăsesc distinct în secțiunea a 2¹-a din capitolul II din acest act normativ.

76. În același sens sunt și dispozițiile Legii-cadru nr. 153/2017, art. 7 lit. g) definind „funcția similară” ca fiind o funcție de același fel din cadrul aceleiași instituții sau autorități publice, care implică aceleași condiții de studii, grad/treaptă profesională, gradație, vechime în funcție sau vechime în specialitate, după caz, și condiții de muncă. Or, drepturile bănești ce se achită în situația detașării nu sunt incluse în salariul de bază/indemnizația de încadrare, în raport cu care se verifică respectarea principiului amintit, pentru funcții similare, ci reprezintă drepturi suplimentare, incluse în salariul lunar, astfel cum reiese din art. 34 din Legea-cadru nr. 153/2017, cele două noțiuni fiind diferite, potrivit art. 7 din aceeași lege.

77. Așadar, rezultă că nivelul maxim în plată este dat de cuantumul indemnizației de încadrare de care se bucură

persoane cu funcții similare, iar nu de cuantumul venitului salarial lunar.

78. Decizia Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 nu este incidentă în cazul pretențiilor deduse judecătii, întrucât acordarea drepturilor salariale specifice personalului detașat nu constituie drepturi reglementate de norme cu aplicabilitate generală, așa cum era situația majorărilor de 2%, 5% și 11% de la care a plecat analiza Curții Constituționale — care au fost aplicate la valoarea de referință sectorială pentru întreg sistemul justiției, fără niciun fel de circumstanțiere față de situația personală a fiecărui angajat în parte, conducând la majorarea indemnizațiilor de încadrare pentru toți judecătorii.

79. În acest sens s-au depus hotărâri judecătorești și au fost exprimate opinii teoretice de către Curtea de Apel Alba Iulia, Tribunalul Neamț — Secția I civilă, Tribunalul București — Secția a VII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Călărași, Tribunalul Ialomița (în opinie majoritară), Tribunalul Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Sălaj — Secția civilă, Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Galați, Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Vaslui, Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, Tribunalul Bihor, Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția I civilă.

80. De asemenea, *a fost exprimată și opinia* potrivit căreia drepturile salariale prevăzute de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, în forma anterioară modificărilor și completărilor operate prin Legea nr. 49/2022, prin raportare la art. 88² alin. (2) din aceeași lege și la art. 7 lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017, *sunt incluse în indemnizația de încadrare a unui magistrat, astfel încât pot conduce la majorarea acesteia cu 2%*, procent prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

81. S-a avut în vedere faptul că procurorii din cadrul S.I.I.J. sunt numiți de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și nu se permit delegarea și detașarea în cadrul acestei structuri, drepturile salariale prevăzute la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 sunt incluse în indemnizația de încadrare reglementată de Legea-cadru nr. 153/2017 la art. 7 lit. c), nefiind un drept salarial distinct de aceasta.

82. În acest sens a fost indicată Sentința civilă nr. 2.261 din 21 septembrie 2021, pronunțată de Tribunalul Iași — Secția I civilă, și a fost formulată o opinie teoretică de către judecătorii Tribunalului Ilfov.

83. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

84. Prin *Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.029 din 21 decembrie 2016, admițând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3¹ alin. (1)² din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele:

„21. (...) *prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 (care se aplică întregului personal bugetar, inclusiv magistraților), s-au eliminat și diferențele provenite din faptul că o parte dintre magistrații și personalul asimilat, încadrați în aceeași funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate au obținut hotărâri judecătorești definitive și irevocabile (în temeiul Codului de procedură civilă din 1865) sau definitive (în temeiul Codului de procedură civilă), prin care le-au fost recunoscute majorări salariale, în timp ce alții nu obținuseră asemenea hotărâri judecătorești. Astfel, urmarea intrării în*

vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 este aceea că, pentru fiecare funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate, indemnizația de încadrare a magistraților și a personalului asimilat este aceeași, stabilită la nivel maxim. (...)

22. (...) prin dispozițiile de lege criticate, introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016, legiuitorul a stabilit că, la calculul nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice, nu se includ drepturile stabilite sau recunoscute prin hotărâri judecătorești.

25. (...) norma criticată stabilește, în mod indirect, că nu sunt recunoscute hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. Astfel, chiar dacă o parte dintre magistrații care beneficiază de aceste hotărâri judecătorești au deja în plată majorarea indemnizației de încadrare, faptul că textul criticat prevede că, la stabilirea nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice, nu se includ drepturile stabilite sau recunoscute prin hotărâri judecătorești conduce la concluzia că, deși o parte dintre magistrați și din personalul asimilat au obținut majorarea indemnizației de încadrare, aceasta nu este recunoscută la stabilirea nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare. (...)

28. (...) dispozițiile art. 3¹ alin. (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016, afectează principiul fundamental al separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, consacrat de art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală, deoarece, printr-un act normativ emis de Guvern, ca legiuitor delegat potrivit art. 115 alin. (4)—(6) din Constituție, se consacră, pe cale legislativă, nerecunoașterea hotărârilor judecătorești definitive, respectiv definitive și irevocabile, emise de puterea judecătorească.

29. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 16 din Constituție, Curtea reține că, așa cum a statuat în mod constant în jurisprudența sa, principiul constituțional al egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (a se vedea Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Or, din moment ce situația juridică a personalului bugetar de același grad, gradație, vechime în funcție sau în specialitate și aceleași studii este identică, atunci și tratamentul juridic aplicabil — salariul de bază/indemnizația de încadrare — trebuie să fie același, nefiind permis, spre exemplu, ca magistrați de același grad, gradație, vechime în funcție sau în specialitate și aceleași studii, să aibă indemnizații de încadrare diferite.

30. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 3¹ alin. (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016, contravin principiului egalității în fața legii, consacrat prin art. 16 din Constituție, deoarece stabilesc că persoanele aflate în situații profesionale identice, dar care nu au obținut hotărâri judecătorești prin care să li se fi recunoscut majorări salariale, au indemnizații de încadrare diferite (mai mici) față de cei cărora li s-au recunoscut astfel de drepturi salariale, prin hotărâri judecătorești, generând diferențe în stabilirea salariului de bază/indemnizației de încadrare. Or, tratamentul juridic diferit instituit de legiuitor nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă. De altfel, dispozițiile de lege criticate lipsesc de sens și, practic, anulează voința legiuitorului și rațiunea esențială a edictării actului normativ respectiv, astfel cum sunt precizate în Preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, anume acelea de a egaliza veniturile personalului bugetar cu aceeași funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în

specialitate, prin raportate la nivelul maxim, și de a elimina inechitățile existente. (...)

31. (...) Curtea constată că, pentru respectarea principiului constituțional al egalității în fața legii, nivelul maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare, prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, corespunzător fiecărei funcții, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate, trebuie să includă majorările (indexările) stabilite prin hotărâri judecătorești și să fie același pentru tot personalul salarizat potrivit dispozițiilor de lege aplicabile în cadrul aceleiași categorii profesionale, respectiv familii ocupaționale prevăzute de Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.”

85. Prin Decizia nr. 561 din 14 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 27 mai 2009, s-a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (1) raportat la anexa A pct. 1—13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

86. Prin Decizia nr. 861 din 16 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 28 iulie 2009, s-a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (1) și art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare

87. Prin Decizia nr. 15 din 28 iunie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 27 septembrie 2021, s-a stabilit că: „În interpretarea unitară a dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, raportate la art. 4 și 5 din capitolul VIII secțiunea I din anexa nr. V la aceeași lege, suma sporurilor acordate personalului auxiliar din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea nu trebuie să depășească limita prevăzută de art. 25 din aceeași lege, raportată la ordonatorul de credite care stabilește drepturile salariale.”

88. Prin Decizia nr. 3 din 7 februarie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 8 aprilie 2022, s-a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare, pentru cuantificarea diurnei de care beneficiază judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți, care sunt delegați sau detașați în altă localitate decât cea de domiciliu, se va avea în vedere timpul efectiv lucrat, iar nu totalitatea zilelor calendaristice ce intră în calculul perioadei de delegare sau detașare, după caz.”

X. Raportul asupra chestiunii de drept

89. La dosar au fost depuse două rapoarte întocmite de judecătorii-raportori.

90. Astfel, printr-un raport s-a propus respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării, deoarece nu are ca obiect o chestiune de drept veritabilă, de natură a justifica intervenția mecanismului de unificare urmărit, răspunsul putând fi obținut prin exercițiul de interpretare și aplicare coroborată a normelor de drept incidente, atribut al instanțelor de judecată de drept comun.

91. Printr-un alt raport s-a apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale vizate, dreptul reglementat de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 are natura juridică a indemnizației de încadrare brute lunare pentru procurorii care

și-au desfășurat activitatea în cadrul S.I.I.J., iar garanțiile principiului nediscriminării și ale principiului egalității, prevăzute de art. 6 lit. b) și c) din Legea-cadru nr. 153/2017, pot fi invocate doar de către magistrații care ocupau o „funcție similară” cu a acestora, astfel cum este definită la art. 7 lit. g) din același act normativ coroborat cu art. 8 din secțiunea a 2-a capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017.

92. De asemenea, la dosar a fost depus un punct de vedere întocmit de un membru al completului, prin care s-a apreciat că dreptul reglementat de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 constituie pentru procurorii care își desfășoară activitatea în cadrul S.I.I.J. un drept de natură salarială, adițional, distinct de indemnizația de încadrare brută lunară, având în vedere rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut un asemenea drept, neputând fi asimilat însă nici diurnei reglementate de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

93. Achiesând la această concluzie, un alt membru al completului a depus un punct de vedere prin care a apreciat că în cauză nu poate fi invocată discriminarea ca temei al egalizării indemnizațiilor între procurorii S.I.I.J. și ceilalți procurori și judecători și nici incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, fiind evident că nu este întrunită ipoteza avută în vedere de instanța de contencios constituțional.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, rapoartele întocmite de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

XI.1 Asupra admisibilității sesizării

94. Potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

95. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite cumulativ, și anume:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel sau al unui tribunal investit să soluționeze cauza în ultimă instanță;
- să existe o chestiune de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- problema de drept semnalată să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii sau al unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

96. Examinarea condițiilor în care poate fi declanșat acest mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență faptul că, în cazul concret al prezentei sesizări, sunt îndeplinite cerințele legale cumulative pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

97. Astfel, din datele prezentate în cuprinsul încheierii de sesizare rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de un complet al Curții de Apel Ploiești — Secția I civilă, legal investit cu soluționarea unui apel, formulat într-un litigiu

având natura juridică a unui conflict de muncă, ceea ce conferă competență exclusivă în primă instanță tribunalului, conform art. 208 din Legea nr. 62/2011. Hotărârea pronunțată în apel are caracter definitiv, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, fiind supusă numai apelului, conform art. 214 din Legea nr. 62/2011. Așadar, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost dispusă de un complet din cadrul Curții de Apel Ploiești, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

98. Este îndeplinită și condiția de admisibilitate referitoare la relația dintre dezlegarea dată chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, între problema de drept ce face obiectul sesizării și soluționarea pe fond a cauzei există un raport de dependență, în sensul că hotărârea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție o pronunță în procedura mecanismului de unificare a practicii judiciare poate produce un efect concret asupra soluției din procesul pendinte. În cauză, sesizarea formulată de instanța de trimitere pune în discuție o chestiune de drept de a cărei lămurire poate depinde soluționarea fondului cauzei deduse judecății, deoarece soluționarea apelului și, implicit, a acțiunii introductive este indisolubil legată de stabilirea naturii juridice a dreptului de care au beneficiat procurorii din cadrul S.I.I.J., în temeiul art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 și al art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, în perioada de activitate a normei din legea de organizare.

99. Este, totodată, de remarcat faptul că se confirmă și cerința legală a noutății chestiunii de drept supuse atenției Înaltei Curți de Casație și Justiție.

100. Astfel, într-o jurisprudență dezvoltată constant, instanța supremă a statuat că este îndeplinită cerința noutății atunci când problema de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, cărora instanțele nu le-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, ori în ipoteza unor chestiuni noi de drept, generate de un act normativ mai vechi, în situația în care aplicarea unei norme vechi a devenit de actualitate și nu există jurisprudență cu privire la interpretarea acesteia sau dacă se impune clarificarea unei asemenea norme, într-un context legislativ nou, din care rezultă dificultăți de interpretare.

101. În același timp se apreciază că, în raport cu specificul și finalitatea acestui mecanism de unificare jurisprudențială, cerința noutății chestiunii disputate trebuie analizată în cheia necesității preîntâmpinării practicii judiciare neunitare. Or, chestiunea de drept pendinte îndeplinește cerința de noutate, având în vedere că aceasta a fost generată de intrarea în vigoare — relativ recent — a dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, anume la data de 16 octombrie 2018, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018, prin care Legea nr. 304/2004 a fost modificată și completată.

102. Se observă, totodată, în urma cercetărilor efectuate, că nu a fost identificată practică judiciară consistentă în materie, existând pe rolul mai multor instanțe judecătorești din țară litigii având un obiect identic sau similar cu cel din cererea de chemare în judecată, ceea ce denotă că asupra chestiunii de drept nu s-a conturat o practică judiciară cristalizată și consolidată, de o manieră evidentă, într-o anumită direcție; drept urmare, numărul nerelevant de hotărâri judecătorești pronunțate în materie nu este în măsură să înlăture caracterul de noutate al chestiunii de drept.

103. Cu alte cuvinte, aceste împrejurări sunt de natură a crea premisele aplicării în continuare, în activitatea jurisdicțională, a normelor juridice în discuție, cel puțin în privința cauzelor care sunt suspendate până la acest moment, context care ar presupune, ipotetic, asumarea riscului pronunțării unor soluții divergente, astfel încât mecanismul cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile își dovedește pe deplin utilitatea.

104. Așadar, având în vedere dificultățile de interpretare generate de corelarea dispozițiilor legale care ar putea prefigura apariția unei practici neunitare, se constată că problema de drept care face obiectul sesizării este una veritabilă, care necesită o rezolvare de principiu pe calea unei hotărâri prealabile, în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul procedură civilă.

105. De asemenea, este îndeplinită și condiția de admisibilitate privind inexistența unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, având ca obiect chestiunea de drept care formează obiectul prezentei sesizări. Se constată, totodată, că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra modalității de interpretare a prevederilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 și ale art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, prin pronunțarea unei decizii în recurs în interesul legii sau a unei hotărâri prealabile, în sensul de a fi stabilit dacă drepturile salariale prevăzute de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 se includ sau nu în indemnizația de încadrare a unui magistrat și dacă acestea intră sau nu sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016.

XI.2. Asupra fondului chestiunii de drept supuse dezlegării

106. Prin sesizarea formulată, instanța de trimitere solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție să dea o dezlegare de principiu, în cadrul mecanismului hotărârii prealabile, următoarei chestiuni de drept: *dacă diurna de detașare în quantum de 2 % din indemnizația de încadrare brută lunară, prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, de care au beneficiat procurorii din cadrul S.I.I.J., în temeiul art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, se include în indemnizația de încadrare brută lunară a unui magistrat și cade sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 sau reprezintă un drept salarial distinct de aceasta.*

107. Instanța de trimitere este învestită cu soluționarea apelului împotriva sentinței date de tribunal, prin care cererea formulată de judecători și foști judecători ai Tribunalului Vrancea, în calitate de reclamânți, în contradictoriu cu pârâții Curtea de Apel Galați, Tribunalul Vrancea, Ministerul Justiției și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, într-o cauză având ca obiect drepturi salariale, cererea fiind respinsă ca neîntemeiată împotriva pârâtului Tribunalului Vrancea și în contradictoriu și cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, iar în privința celorlalți doi pârâți s-a reținut excepția lipsei calității procesuale pasive.

108. Reclamantii din litigiul principal, în esență, au solicitat aplicarea și în privința lor a dispozițiilor art. 88² din Legea nr. 304/2004, susținând că acordarea și plata sumelor în discuție exclusiv procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J. reprezintă o situație profund inechitabilă față de alți magistrați numiți, care nu beneficiază de drepturile magistraților detașați, așa cum s-a prevăzut doar pentru această categorie de procurori, întrucât legiuitorul a prevăzut că aceștia beneficiază de drepturile procurorilor detașați, deși, potrivit art. 88² alin. (2) din Legea nr. 304/2004, este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul S.I.I.J.

109. Din conținutul întrebării prealabile se constată că problema de drept cu a cărei dezlegare de principiu este învestită Înalta Curte de Casație și Justiție are două componente, și anume:

— să se stabilească dacă diurna de care au beneficiat procurorii din cadrul S.I.I.J., în temeiul art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, se include în indemnizația de încadrare sau reprezintă un drept salarial distinct de aceasta; cu alte cuvinte, prin această primă întrebare, instanța de trimitere solicită să se stabilească natura juridică a drepturilor acordate de legiuitor —

prin norma evocată — în beneficiul procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J.;

— să se stabilească dacă drepturile anterior menționate intră sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 sau, altfel spus, dacă acestea activează mecanismul de egalizare a salariului lunar pentru a se înlătura un eventual tratament discriminatoriu pentru cei aflați în situații comparabile (instanța de trimitere referindu-se, generic, la categoria magistraților, fără alte circumstanțieri).

110. Așadar, obiectul sesizării de față privește o chestiune de drept complexă, ce nu presupune doar interpretarea unei norme juridice în sensul unei dezlegări punctuale referitoare la înțelesul unei dispoziții legale ori al unei sintagme din conținutul acesteia, ci identificarea unei soluții de principiu, cu referire la cele două chestiuni enunțate, prima fiind premisa celei de-a doua probleme de drept (în același sens al noțiunii de chestiune sau problemă de drept, a se vedea deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 4 din 14 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 19 februarie 2019, paragrafele 56 și 57; nr. 26 din 9 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 30 mai 2022, paragraful 58; deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nr. 18 din 5 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 28 octombrie 2015, paragraful 41; nr. 12 din 19 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 7 noiembrie 2011; nr. 5 din 20 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 19 februarie 2020, paragrafele 43—45 etc.).

111. Cu privire la prima chestiune de drept, este necesar a se porni de la un scurt istoric al existenței juridice a S.I.I.J. și al salarizării procurorilor numiți, în condițiile legii, în cadrul acestei structuri a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

112. Astfel, această secție a fost înființată prin Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 207/2018*), ca structură fără personalitate juridică în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

113. Prin această lege au fost stabilite principiile de funcționare a S.I.I.J., modalitățile de numire a conducerii Secției și a procurorilor din cadrul acesteia, iar, în vederea operaționalizării ei, începând cu data stabilită de legiuitor — 23 octombrie 2018 —, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

114. Dispozițiile de la art. 88² alin. (5) au fost introduse în Legea nr. 304/2004 prin art. II pct. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 16 octombrie 2018.

115. Prin art. 15 din Legea nr. 49/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 martie 2022, a fost abrogată secțiunea a 2¹-a, cuprinzând art. 88¹—88¹¹, din capitolul II al titlului III din Legea nr. 304/2004.

116. Totodată, este de precizat că potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 49/2022:

„(2) Începând cu data desființării Secției, procurorii din cadrul acesteia, inclusiv cei cu funcții de conducere, revin la parchetele de unde provin sau la parchetele unde au promovat în condițiile legii, pe perioada desfășurării activității în cadrul Secției. *De la data revenirii la parchetul de unde provin ori la parchetele unde au promovat în condițiile legii, procurorii care au activat în cadrul*

Secției își redobândesc gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, pe perioada desfășurării activității în cadrul Secției.” (s.n.)

117. Cum actul normativ de desființare a S.I.I.J. a intrat în vigoare la 14 martie 2022, rezultă că drepturile stabilite prin dispozițiile art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 în favoarea procurorilor numiți în cadrul acestei structuri au avut o existență limitată în timp, fiind circumscrise intervalului 16 octombrie 2018—14 martie 2022.

118. Pentru a se califica natura juridică a acestor drepturi stabilite prin dispozițiile art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 este necesară analizarea conținutului acestei norme de trimitere și a normei la care se face trimitere — art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006.

119. Astfel, art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 prevede că:

„(5) Pe durata desfășurării activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, procurorii cu funcții de conducere și execuție beneficiază de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii.”

120. Drepturile procurorilor detașați sunt cele stabilite de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, potrivit căruia:

„(1) Judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații-asistenți, care sunt detașați sau delegați în altă localitate decât cea de domiciliu, beneficiază, pe toată durata delegării sau detașării, de următoarele drepturi:

a) diurnă în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, dar nu mai puțin decât cuantumul prevăzut pentru personalul din unitățile bugetare.”

121. Totodată, trebuie menționat că art. 88² alin. (2) din Legea nr. 304/2004 stabilea că: „(2) Este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.”

122. Din coroborarea acestor norme rezultă că procurorii numiți în cadrul S.I.I.J., *deși nu puteau fi delegați sau detașați în altă localitate decât cea de domiciliu* [norma de la art. 88² alin. (2) din Legea nr. 304/2004 fiind imperativă], au beneficiat de drepturile reglementate de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, respectiv de diurnă în cuantum de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, dar nu mai puțin decât cuantumul prevăzut pentru personalul din unitățile bugetare.

123. Norma de la art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 — în domeniul ei propriu de reglementare — a fost analizată și interpretată, în vederea aplicării sale unitare, prin Decizia nr. 3 din 7 februarie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 8 aprilie 2022.

124. Prin această decizie de unificare — obligatorie pentru instanțele judecătorești de la data publicării ei — s-a reținut astfel:

„70. (...) se conturează concluzia că diurna de delegare sau detașare (indemnizația de delegare ori de detașare) reprezintă un drept de natură salarială, întrucât este prevăzută de lege a fi acordată salariatului delegat sau detașat în legătură cu munca sau, altfel spus, se acordă pentru îndeplinirea atribuțiilor sau sarcinilor de serviciu, într-o altă localitate decât cea de domiciliu, în cadrul programului normal de lucru al unității la care salariatul este delegat ori detașat. (...)”

89. Calificarea indemnizației primite de magistrați, de personalul asimilat acestora sau de magistrații-asistenți pe perioada delegării/detașării în interesul serviciului ca fiind drepturi de natură salarială reiese și din reglementarea caracterului impozabil al acestora, aceste indemnizații fiind

asimilate salariilor, conform art. 76 alin. (2) lit. k) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care prevede:

«(2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor:

k) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariați, potrivit legii, pe perioada delegării/detașării, după caz, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil (...)»

90. Un argument în același sens decurge și din observarea definiției legale a noțiunii de salariu din art. 159 din Codul muncii ca reprezentând contraprestația muncii depuse de salariat în baza contractului individual de muncă, normă aplicabilă în mod corespunzător și magistraților, în baza art. 278 alin. (2) din Codul muncii.

91. Aplicarea particulară a noțiunii legale de salariu, în privința personalului din sistemul bugetar, se regăsește în prevederile Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, dintre care prezintă interes dispozițiile art. 7 lit. c) și e) din acest act normativ, potrivit cărora indemnizația de încadrare reprezintă suma de bani corespunzătoare funcției, gradului, gradației și vechimii în funcție, prevăzută în anexele nr. I—IX, iar salariul lunar cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar (anexa V a acestei legi fiind consacrată familiei ocupaționale de funcții bugetare «Justiție» și Curții Constituționale).

92. Prin urmare, odată stabilit că diurna reglementată de art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 reprezintă un drept de natură salarială (fiind un venit asimilat salariului), aceasta dobândește regimul juridic al salariului care, *în cazul magistraților, are drept componentă principală indemnizația de încadrare brută lunară.*”

125. Ca atare, în domeniul propriu de reglementare al normei de la art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 este deja statuat că diurna reprezintă un drept de natură salarială, întrucât este recunoscut de lege în favoarea judecătorilor, procurorilor, personalului asimilat acestora și a magistraților-asistenți care sunt detașați sau delegați în altă localitate decât cea de domiciliu, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, astfel încât acesta intră în noțiunea de salariu lunar, în sensul celor prevăzute de art. 7 lit. g) din Legea-cadru nr. 153/2017, alături de indemnizația de încadrare lunară (componenta de substanță a drepturilor salariale ale magistraților), de sporurile cu caracter permanent și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare familiei ocupaționale „Justiție”.

126. Însă, prin recunoașterea explicită în norma de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 în favoarea procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J. a unui drept lunar de 2% din indemnizația de încadrare brută lunară, fără ca acest drept de natură salarială să fie în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu în altă localitate decât cea de domiciliu (ca efect al detașării sau delegării), rezultă că, în privința acestor procurori numiți, în condițiile legii, în cadrul acestei structuri a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în realitate, legiuitorul a stabilit o indemnizație de încadrare suplimentară, superioară celei prevăzute de legea unică de salarizare pentru procurorii având gradul profesional de parchet general de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 — Familia ocupațională de funcții bugetare „Justiție” și Curtea Constituțională —, anume cea de la lit. B nr. 1).

127. Opțiunea de a disocia aceste drepturi de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu în altă localitate decât cea de domiciliu ca efect al unei măsuri de delegare sau detașare (interzise în mod expres de lege în cazul procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J.) vădește intenția neechivocă a legiuitorului de a stabili în favoarea acestora o indemnizație de încadrare lunară mai mare față de cea prevăzută de legea de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, având în vedere că art. 1 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 prevede: „(3) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, drepturile salariale ale personalului prevăzută în alin. (1) sunt și rămân, în mod exclusiv, cele prevăzute în prezenta lege.”, personalul la care face referire alin. (1) fiind cel din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului.

128. Potrivit celor arătate, dispozițiile art. 88² alin. (5) nu au fost integrate în corpul Legii nr. 304/2004 în momentul adoptării actului normativ de înființare a S.I.I.J. (prin Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004, intrată în vigoare la 23 iulie 2018), ci ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018, intrată în vigoare la 16 octombrie 2018, moment anterior față de cel stabilit de art. III din Legea nr. 207/2018, pentru începerea funcționării S.I.I.J. — 3 luni de la data intrării în vigoare a legii (așadar, la 23 octombrie 2018).

129. Faptul că legiuitorul a ales să introducă în favoarea procurorilor din cadrul S.I.I.J. această indemnizație de încadrare suplimentară în cuprinsul Legii nr. 304/2004, iar nu prin modificarea Legii-cadru nr. 153/2017, reprezintă o constatare ce permite interpretului legii să extragă două concluzii:

- (i) că procurorii cu funcții de execuție, numiți de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul S.I.I.J., după parcurgerea procedurii de concurs ce era prevăzută de art. 88⁵ din Legea nr. 304/2004, au beneficiat de o indemnizație lunară de încadrare stabilită atât în temeiul Legii-cadru nr. 153/2017 (anexa nr. V capitolul I lit. B nr. 1), cât și prin aplicarea art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 cu care prima era suplimentată; și
- (ii) că această indemnizație de încadrare suplimentară stabilită prin Legea nr. 304/2004, ca efect al voinței legiuitorului de a o încorpora în Legea nr. 304/2004, iar nu de a modifica Legea-cadru nr. 153/2017, este sustrasă de la aplicabilitatea dispozițiilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, întrucât nu este acordată prin legea-cadru, ci printr-un alt act normativ.

130. Aceste constatări sunt valabile *mutatis mutandis* și în privința procurorilor cu funcții de conducere, având în vedere că aceștia, pe lângă indemnizația de încadrare și suplimentul la aceasta, beneficiază și de indemnizația de conducere, potrivit art. 10 alin. (1) lit. a) din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, capitolul VIII — Reglementări specifice personalului din justiție, secțiunea a 2-a.

131. În consecință, cu referire la prima întrebare a instanței de trimitere, se constată că diurna de care au beneficiat procurorii cu funcții de execuție și cu funcții de conducere din cadrul S.I.I.J., în temeiul art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, a avut *natura juridică a indemnizației de încadrare brute lunare*.

132. În ceea ce privește a doua chestiune, prioritar, este necesar a se face referire la contextul legislativ al adoptării de către legiuitor a normei de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, normă introdusă în fondul activ al legislației, așa cum s-a menționat, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018 și care a fost în vigoare în intervalul 16 octombrie 2018—14 martie 2022, deci, până la abrogarea ei prin Legea nr. 49/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 martie 2022.

133. La data adoptării normei în discuție era deja în vigoare — de la data de 1 iulie 2017 — Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017.

134. În privința actului normativ prin care această dispoziție a fost inserată în cuprinsul Legii nr. 304/2004 trebuie observat că operează prezumția ce se desprinde din dispozițiile art. 13 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), prezumție referitoare la integrarea oricărui proiect de act normativ în ansamblul legislației.

135. Potrivit acestui text legal: „Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;

b) proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia;

c) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu reglementările comunitare și cu tratatele internaționale la care România este parte;

d) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.”

136. Ca atare, rezultă că această modificare legislativă trebuie să se coreleze atât cu prevederile Legii nr. 304/2004 și cu cele ale Legii-cadru nr. 153/2017, cât și cu cele ale celorlalte acte normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune (de exemplu, Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare — *Legea nr. 303/2004* — etc.), precum și cu normele convenționale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului ori cu cele ale altor tratate internaționale la care România este parte.

137. Odată fixată această premisă, pentru dezlegarea chestiunii de drept supuse analizei, devin utile atât enunțarea *principiilor* asumate de legiuitor în dispozițiile legii de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, respectiv cele din art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017, cât și evidențierea unor *definiții legale* dintre cele de la art. 7, aplicabile nu numai în domeniul de reglementare al Legii-cadru nr. 153/2017, dar și în orice alt context în care sunt evocați termenii definiții.

138. Art. 6 lit. a)—f) din Legea-cadru nr. 153/2017 stabilește: „Sistemul de salarizare reglementat prin prezenta lege are la bază următoarele principii:

a) *principiul legalității*, în sensul că drepturile de natură salarială se stabilesc prin norme juridice de forța legii, cu excepția hotărârilor prevăzute la art. 11 alin. (1), conform principiilor enunțate de art. 120 din Constituția României, republicată, dar cu încadrare între limitele minime și maxime prevăzute prin prezenta lege;

b) *principiul nediscriminării*, în sensul eliminării oricăror forme de discriminare și instituirii unui tratament egal cu privire la personalul din sectorul bugetar care prestează aceeași activitate și are aceeași vechime în muncă și în funcție;

c) *principiul egalității*, prin asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală;

d) *principiul importanței sociale a muncii*, în sensul că salarizarea personalului din sectorul bugetar se realizează în raport cu responsabilitatea, complexitatea, riscurile activității și nivelul studiilor;

e) *principiul stimulării personalului din sectorul bugetar*, în contextul recunoașterii și recompensării performanțelor profesionale obținute, pe baza criteriilor stabilite potrivit legii și regulamentelor proprii;

f) *principiul ierarhizării, pe verticală, cât și pe orizontală*, în cadrul aceluiași domeniu, în funcție de complexitatea și importanța activității desfășurate; (...)

139. Având în vedere că problema de drept analizată privește — *lato sensu* — o chestiune de salarizare în sfera familiei ocupaționale de funcții bugetare „Justiție”, dintre definițiile legale cuprinse de art. 7 din Legea-cadru nr. 153/2017 prezintă relevanță următoarele:

„În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

(...)

c) *indemnizația de încadrare* reprezintă suma de bani corespunzătoare funcției, gradului, gradației și vechimii în funcție, prevăzută în anexele nr. I—IX;

(...)

e) *salariul lunar* cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar;

(...)

g) *funcția similară* reprezintă o funcție de același fel din cadrul aceleiași instituții sau autorități publice, care implică aceleași condiții de studii, grad/treaptă profesională, gradație, vechime în funcție sau vechime în specialitate, după caz, și condiții de muncă;

(...)

i) *sporul* reprezintă un element al salariului lunar/soldei lunare, acordat ca procent la salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, în condițiile legii, pentru fiecare categorie de personal;

j) *gradația* reprezintă salariul de bază corespunzător funcției, acordat în raport cu vechimea în muncă, în condițiile prezentei legi;

(...)

l) *gradul profesional* reprezintă nivelul de ierarhizare în cadrul funcțiilor cu studii superioare, studii superioare de scurtă durată și studii medii, după caz, în condițiile legii;

m) *venitul salarial al personalului din sectorul bugetar* cuprinde salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, soldele de grad/salariile gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare, indemnizațiile lunare și, după caz, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, majorările, adaosurile, primele și premiile, precum și alte drepturi în bani și/sau în natură, corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar.”

140. Revenind la circumstanțele din litigiul principal, rezultă că instanța de trimitere are de stabilit, în esență, dacă existența, în intervalul 16 octombrie 2018—14 martie 2022, în fondul activ al legislației, a dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 și aplicarea acestei norme pentru procurorii numiți în cadrul S.I.I.J. au generat un tratament discriminatoriu pentru reclamanții cauzei (judecători/foști judecători cu grad de tribunal), instanța de trimitere referindu-se, în acest context, la chestiunea aplicabilității sau inaplicabilității Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016.

141. O primă observație care se impune este aceea că atât reclamanții, cât și destinatarii normei de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 se încadrează în domeniul de aplicare al Legii-cadru nr. 153/2017, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 2

alin. (1) lit. a) din legea-cadru coroborate cu cele ale art. 1 lit. a) din capitolul VIII secțiunea I din anexa nr. V la lege.

142. În al doilea rând, trebuie constatat că problema de drept a incidentei Deciziei Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016, în legătură cu domeniul de aplicare al Legii-cadru nr. 153/2017, a fost deja dezlegată de instanța supremă în cadrul mecanismelor de unificare, pe cale incidentală, în cuprinsul unor considerente cu valoare decizorie din cuprinsul Deciziei nr. 15 din 28 iunie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 27 septembrie 2021.

143. În acest sens relevante sunt paragrafele 86—90 din această decizie, prin care s-a statuat astfel:

„86. *Principiul egalizării cu venitul maxim în plată pentru persoane din aceeași instituție sau autoritate publică*, stabilit prin lege sau prin hotărâri judecătorești, astfel cum a fost interpretat prin Decizia Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 și prin Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în aplicarea Legii nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului, cu modificările ulterioare, *nu poate fi preluat mutatis mutandis în litigiile vizând calculul drepturilor salariale în baza Legii-cadru nr. 153/2017, dat fiind faptul că această lege conține o reglementare nouă, ce instituie dispoziții distincte, inclusiv în ceea ce privește principiul egalității care, potrivit art. 6 lit. c) din lege, se înfăptuiește «prin asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală».*

87. În plus, decizia Curții Constituționale menționată anterior este pronunțată în legătură cu o componentă a salariului de încadrare, și nu cu un element de salarizare suplimentar acestuia.

88. Nu se poate considera că normele care reglementează salarizarea din sistemul justiției (anexa nr. V capitolul VIII din Legea-cadru nr. 153/2017) derogă de la dispozițiile cu caracter de principiu inserate în capitolele I—IV din legea-cadru. Dimpotrivă, anexele care stabilesc sistemul de salarizare pentru fiecare dintre familiile ocupaționale sunt edictate cu respectarea principiilor generale ale sistemului de salarizare cuprinse în art. 6 din legea-cadru, normele interpretându-se în coerența întregii reglementări, în mod coroborat.

89. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, *existența unor diferențe de venit lunar între angajații care prestează aceeași activitate și au aceeași vechime în muncă și în funcție, dar care își desfășoară activitatea în instituții publice diferite, nu este contrară principiului egalității în drepturi, de vreme ce, pe de o parte, legea nu stabilește diferențe în ceea ce privește salariile de bază/indemnizațiile de încadrare, iar, pe de altă parte, atribuțiile, competențele, sarcinile specifice, responsabilitățile și importanța activității desfășurate pot fi diferite chiar și pentru personalul care este încadrat pe funcții identice sau asemănătoare, dar la autorități sau instituții publice diferite.*

90. Prin urmare, *instanța de contencios constituțional nu reține o încălcare a principiului egalității în cazul unor diferențe de venit lunar, atunci când salariile de bază sunt egale, potrivit legii. În acest cadru, se poate aprecia ca fiind greșită prima orientare jurisprudențială, minoritară, fundamentată pe constatarea unei situații de discriminare pe cale judiciară și repararea, în consecință, a prejudiciului rezultat din discriminare, prin obligarea angajatorului la calcularea sporurilor la nivelul maxim de 45% și în cazul persoanelor salarizate potrivit art. 1 lit. c) din capitolul VIII secțiunea I din anexa nr. V din Legea-cadru nr. 153/2017 (personalul auxiliar de specialitate și personalul conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea), care desfășoară activitate în condiții similare, subordonate altui ordonator secundar de credite decât cel care achită sporurile fie în baza unei hotărâri judecătorești, fie în baza unei decizii administrative.”*

144. Din cele anterior citate se pot stabili două concluzii cu utilitate și pentru chestiunea de drept din sesizarea de față.

145. Prima vizează împrejurarea că dezlegările instanței de contencios constituțional din cuprinsul Deciziei nr. 794 din 15 decembrie 2016 sunt integrate în prezent de normele de la art. 6 lit. b) și c) din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv în conținutul conceptual al *principiului nediscriminării* (care reclamă eliminarea oricăror forme de discriminare și instituirea unui tratament egal cu privire la personalul din sectorul bugetar care prestează aceeași activitate și are aceeași vechime în muncă și în funcție) și în cel al *principiului egalizării* cu salariul maxim în plată pentru persoane din aceeași instituție sau autoritate publică (în sensul asigurării de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală).

146. Cea de-a doua concluzie este că aceste principii funcționează doar în ceea ce privește indemnizația lunară de încadrare, iar nu și în privința celorlalte componente ale salariului lunar al personalului din familia ocupațională de funcții bugetare „Justiție” și Curtea Constituțională, relevante pentru această distincție fiind definițiile legale de la art. 7 lit. c), e) și m) din Legea-cadru nr. 153/2017.

147. În continuare, trebuie amintit că aplicarea acestor două principii are loc în domeniul de reglementare al Legii-cadru nr. 153/2017 [art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 fiind adoptat după intrarea în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017], astfel încât este necesar ca acestea să fie coroborate și cu cele enunțate la art. 6 lit. d)—f) din legea-cadru, dar și să fie luat în considerare înțelesul tehnic al unor termeni cu care legea operează și pe care îi definește la art. 7.

148. În contextul Legii-cadru nr. 153/2017, *principiul nediscriminării* înseamnă eliminarea oricăror forme de discriminare și instituirea unui tratament egal cu privire la personalul din sectorul bugetar care prestează aceeași activitate și are aceeași vechime în muncă și în funcție, iar *principiul egalității* înseamnă asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă de valoare egală.

149. Așa fiind, nediscriminarea presupune, în primul rând, identificarea personalului care prestează aceeași activitate ca și beneficiarii normei de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, având aceeași vechime în muncă și în funcție, întrucât între aceștia operează principiul egalității și este necesară asigurarea unui salariu de bază egal.

150. Pentru categoria juridică a „personalului care prestează aceeași activitate” se poate observa că legiuitorul a avut în vedere nu numai personalul care desfășoară o activitate identică, ci și personalul care ocupă o „funcție similară”, astfel cum o definește la art. 7 lit. g) din Legea-cadru nr. 153/2017 — *funcție de același fel din cadrul aceleiași instituții sau autorități publice, care implică aceleași condiții de studii, grad/treaptă profesională, gradație, vechime în funcție sau vechime în specialitate, după caz, și condiții de muncă*.

151. Dacă identificarea funcțiilor identice nu ridică nicio dificultate de interpretare, stabilirea „funcțiilor similare” implică însă aplicarea succesivă a criteriilor legale enunțate de art. 7 lit. g) din Legea-cadru nr. 153/2017, condițiile normei trebuind a fi întrunite cumulativ.

152. Astfel, în acest sens, este necesar să se constate că salariații care tind să demonstreze discriminarea și, consecutiv, asigurarea unui tratament salarial egal:

- (i) ocupă o funcție de același fel în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice cu salariatul căruia legiuitorul i-a asigurat un tratament salarial preferențial;
- (ii) respectiva funcție să implice aceleași condiții de studii, grad/treaptă profesională, gradație, vechime în funcție sau vechime în specialitate cu cel care ocupă funcția ce constituie reperul de comparație.

153. În ceea ce privește prima condiție — funcție de același fel în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice, se reține că, în privința procurorilor, concluzia este evidentă (fiind vorba

despre funcții identice, nu doar similare), întrucât reperul de comparație îl reprezintă procurorii care au funcționat în cadrul S.I.I.J.

154. În continuare va trebui însă stabilit dacă judecătorii ocupă o „funcție similară” în sensul celor definite la art. 7 lit. g) din Legea-cadru nr. 153/2017.

155. Pentru o atare analiză, este de observat că norma evocată prevede că reprezintă funcții similare funcțiile de același fel nu numai din cadrul *aceleiași instituții* [Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în contextul normei de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004, având în vedere că art. 88¹ alin. (1) din același act normativ prevede că S.I.I.J. se înființează în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție], ci și din cadrul aceleiași *autorități publice* (autoritatea judecătorească).

156. Ultima constatare este susținută de întreaga arhitectură constituțională și infralegislativă și, nu mai puțin, de jurisprudența instanței constituționale.

157. Sumar, este suficient a se constata definiția legală a magistraturii din art. 1 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 [actul normativ contemporan cu Legea nr. 304/2004, în care s-a regăsit norma de la art. 88² alin. (5), de interes în sesizarea de față], astfel:

„Magistratura este activitatea judiciară desfășurată de judecători în scopul îndeplinirii justiției și de procurori în scopul apărării intereselor generale ale societății, a ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor.”

158. Din perspectiva jurisprudenței instanței constituționale, pot fi evocate sub acest aspect cele reținute în considerentele Deciziei nr. 561 din 14 aprilie 2009:

„Deși judecătorii și procurorii fac parte din sistemul justiției, poziția celor două categorii profesionale este diferită în procesul de îndeplinire a justiției. Însăși Legea fundamentală reglementează statutul judecătorilor diferit de cel al procurorilor. În timp ce statutul judecătorilor este prevăzut în cadrul secțiunii 1 «Instanțele judecătorești», statutul procurorilor este prevăzut în secțiunea a 2-a «Ministerul Public». Această diferențiere nu este esențială, deoarece ambele secțiuni fac parte din același capitol intitulat «Autoritatea judecătorească», dar este suficientă pentru a permite legiuitorului să stabilească conform voinței sale, ținând seama și de particularitățile celor două categorii profesionale, salarizarea judecătorilor și procurorilor.”

159. Totodată, în cuprinsul Deciziei nr. 861 din 16 iunie 2009, Curtea Constituțională a reținut:

„Esențială în definirea cadrului juridic analizat este stabilirea gradului instanțelor sau parchetelor pe lângă care magistrații, fie ei procurori, judecători sau magistrați-asistenți, funcționează. Astfel, atât Direcția Națională Anticorupție, cât și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism funcționează în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe când instanțele care judecă cauzele instrumentate de aceste structuri nu sunt întotdeauna la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție (spre exemplu, competența de judecată în cazul infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene aparține judecătorilor, iar cea de urmărire penală Direcției Naționale Anticorupție).

Conferirea acestei poziții superioare în ierarhia parchetelor a celor două structuri legitimează din punct de vedere constituțional salarizarea diferită a procurorilor care le compun în raport cu alți magistrați aflați la parchete sau instanțe superioare, chiar dacă, în fapt, aceștia au aceeași vechime în funcția de judecător sau procuror. Rezultă că aceste categorii de magistrați nu se află în aceeași situație juridică, astfel încât tratamentul juridic aplicat acestora din punctul de vedere al salarizării nu poate fi decât diferit.

Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că o atare diferențiere este una justificată în mod obiectiv și rațional și că discriminarea salarială ar fi apărut numai atunci când legiuitorul nu ar fi ținut cont de poziția superioară a parchetului sau instanței de judecată, după caz.”

160. Din considerentele citate reies două aspecte: că legiuitorul dispune de o marjă de apreciere în salarizarea diferită a judecătorilor și procurorilor, dar că în exercitarea acestor atribuții de legiferare — pentru a nu crea discriminări — este necesară respectarea ierarhiei instanțelor sau a parchetelor din structura sistemului judiciar, în reglementarea salarizării celor două categorii de magistrați.

161. În acest punct se poate constata că aceste repere constituționale sunt asumate de legiuitorul anului 2017 între principiile ce guvernează Legea-cadru nr. 153/2017, anume cele de la art. 6 lit. d), e) și f), aplicabile pentru toate categoriile de personal plătit din fonduri publice, iar nu numai pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Justiție” și Curtea Constituțională din anexa nr. V, care prevăd astfel:

lit. d) — *principiul importanței sociale a muncii*, în sensul că salarizarea personalului din sectorul bugetar se realizează în raport cu responsabilitatea, complexitatea, riscurile activității și nivelul studiilor;

lit. e) — *principiul stimulării personalului din sectorul bugetar* în contextul recunoașterii și recompensării performanțelor profesionale obținute, pe baza criteriilor stabilite potrivit legii și regulamentelor proprii; și

lit. f) — *principiul ierarhizării, pe verticală, cât și pe orizontală* în cadrul aceluiași domeniu, în funcție de complexitatea și importanța activității desfășurate.

162. Așa fiind, rezultă că pentru determinarea ipotezei „funcției similare” nu este suficient să se constate că judecătorii și procurorii alcătuiesc magistratura, pentru că o atare concluzie ar conduce la o uniformitate a salarizării tuturor judecătorilor și procurorilor din cadrul autorității judecătorești, indiferent de nivelul instanței sau parchetului, ceea ce este străin de intenția legiuitorului și nesocotește ansamblul principiilor de salarizare în cadrul familiei ocupaționale de funcții bugetare „Justiție”, în acest caz, dar și pe cele ale Legii nr. 303/2004, Legii nr. 304/2004 etc.

163. În plus, o scurtă privire în istoricul reglementării drepturilor salariale ale magistraților confirmă opțiunea constantă a legiuitorului de a stabili o salarizare a judecătorilor superioară celei a procurorilor (la același nivel ierarhic de instanță și parchetului), ceea ce este de natură a reflecta și respecta ierarhia constituțională și legală a acestor funcții judiciare ale autorității judecătorești.

164. Cu titlu de exemplu, se poate face trimitere, pentru comparație, la coeficienții de multiplicare ce se regăsesc în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, pentru judecători și pentru procurori (coeficienți aplicabili în perioada în care valoarea de referință sectorială și coeficienții de multiplicare erau criterii legale esențiale pentru stabilirea drepturilor salariale ale magistraților, potrivit art. 3 din acest act normativ); aceeași concluzie este valabilă și în prezent, în contextul Legii-cadru nr. 153/2017, așa cum reiese din observarea celor prevăzute la capitolul 1 lit. A (pentru judecători și magistrați-asistenți) și lit. B (pentru procurori) din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, ceea ce permite constatarea nivelului maxim al indemnizației de încadrare stabilit pentru fiecare dintre *cele două categorii de magistrați, având același grad profesional*.

165. Or, dispozițiile legale evocate din Legea-cadru nr. 153/2017 reflectă aplicarea principiilor de la art. 6 lit. d) și f) din actul normativ de referință.

166. De aceea, pentru determinarea „funcției similare” din perspectiva art. 7 lit. g) din Legea-cadru nr. 153/2017, devine relevantă și necesară cea de-a doua condiție, ce trebuie reunită cu prima, respectiv funcția celui care se pretinde discriminat să *implice aceleași condiții de studii, grad/treaptă profesională, gradație, vechime în funcție sau vechime în specialitate cu cel care ocupă funcția ce constituie reperul de comparație, întrucât a fost tratat preferențial de legiuitor*.

167. Referitor la această a doua cerință, cumulativă, trebuie observat, în raport cu definițiile legale de la art. 7 din Legea-cadru nr. 153/2017, că în privința judecătorilor și procurorilor operează criteriile condiției de studii, grad profesional, gradației și vechimii în funcție sau vechimii în specialitate, având în

vedere că, în raport cu înțelesul noțiunii de „treaptă profesională” din art. 7 lit. k) din legea-cadru, reprezintă un criteriu legal în legătură cu funcțiile cu studii medii, fiind, așadar, inaplicabil pentru categoria socioprofesională a magistraților.

168. Pe de altă parte, se poate constata că, în privința judecătorilor și procurorilor, aceste criterii ale „funcției similare” sunt particularizate de legiuitor în cuprinsul art. 8 alin. (1) din secțiunea a 2-a capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, potrivit căruia:

„(1) *Judecătorii, procurorii și magistrații-asistenți au dreptul, pentru activitatea desfășurată, la o indemnizație de încadrare stabilită în raport cu nivelul instanțelor sau parchetelor sau, după caz, cu gradul profesional obținut, cu funcția deținută și, după caz, cu vechimea în muncă și în funcție, potrivit prevederilor prezentei legi.*”

169. În continuare, este însă necesar a se verifica aceste criterii din cuprinsul art. 7 lit. g) coroborate cu art. 8 alin. (1) din secțiunea a 2-a capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, în privința reperului de comparație, așadar, al procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J.

170. Referitor la primul dintre acestea — cel al *nivelului ierarhic al parchetului* —, se poate constata că S.I.I.J., potrivit art. 88¹ alin. (1) din Legea nr. 304/2004, a fost înființată în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

171. Numirea în cadrul S.I.I.J. nu echivalează cu păstrarea gradului profesional de procuror al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru că, potrivit art. 88⁶ alin. (3) și (4) din Legea nr. 304/2004, după data încetării activității în cadrul S.I.I.J., procurorii reveneau în parchetul din care proveneau și își redobândeau gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia, avute anterior sau dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul secției.

172. În privința *gradului profesional*, se observă că, pentru a putea participa la concursul de numire în funcția de procuror cu funcție de execuție în cadrul S.I.I.J., legiuitorul a stabilit, la art. 88⁵ alin. (3) lit. b) și c) din Legea nr. 304/2004, între altele, condițiile de a avea cel puțin gradul de parchet de pe lângă curte de apel și o vechime efectivă de cel puțin 18 ani în funcția de procuror.

173. În ceea ce privește condiția *gradației și vechimii în funcție*, pe lângă sensul tehnic de la art. 6 lit. j) din legea-cadru al noțiunii de gradație, trebuie a se recurge la observarea grilei stabilite de legiuitor în privința procurorilor de la nivelul parchetului în cadrul căruia procurorii din cadrul S.I.I.J. au fost numiți, după promovarea concursului reglementat de art. 88⁵ din Legea nr. 304/2004.

174. Această grilă se regăsește în anexa nr. V capitolul I lit. B nr. 1 prima și a doua poziție — parțial (corespunzător unei vechimi de peste 18 ani), iar la pct. 1 și 3 din nota de la lit. B se stabilește astfel:

„1. Prin «vechime în funcție», în sensul prezentului capitol, se înțelege vechimea în funcția de judecător, procuror, personal asimilat acestora, magistrat-asistent sau auditor de justiție. (...)”

3. Indemnizația de încadrare/coeficientul cuprinde sporul de vechime în muncă corespunzător gradației.”

175. În consecință, numai judecătorii (care ocupă o funcție similară în cadrul autorității judecătorești) și procurorii (care ocupă o funcție similară în cadrul aceleiași instituții publice) care, în intervalul de referință 16 octombrie 2018—14 martie 2022, au îndeplinit, în mod cumulativ, cel puțin condițiile legale anterior analizate, respectiv cel puțin gradul de judecător de curte de apel sau procuror de parchet de pe lângă curtea de apel și o vechime efectivă de minimum 18 ani în funcția de judecător sau procuror, ar putea pretinde că aplicarea normei de la art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 a creat efecte discriminatorii în privința lor, întrucât legiuitorul s-a abătut de la principiile de la art. 6 lit. b) — nediscriminarea — din Legea-cadru nr. 153/2017 și, ca atare, să invoce respectarea principiului egalității — art. 6 lit. c) din același act normativ, prin acordarea echivalentului indemnizației de încadrare suplimentar recunoscute doar în

favorarea procurorilor numiți în cadrul S.I.I.J., pe durata funcționării acestei structuri.

176. Referitor însă la modalitatea de reparare a acestei discriminări se constată că judecătorului nu îi este permis să creeze norme juridice (sens în care s-a statuat prin deciziile Curții Constituționale nr. 818, nr. 819, nr. 820 și nr. 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008), dar nici nu îi este îngăduit să refuze a judeca pe motiv că legea nu prevede, e neclară sau incompletă, potrivit art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

177. Nesocotirea principiului nediscriminării atrage aplicarea garanțiilor principiului egalității, în sensul celor stipulate la art. 6 lit. c) din Legea-cadru nr. 153/2017 — asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală.

178. Tratatul salarial egal pentru salariații care ocupă o funcție similară funcționează la nivelul *salariilor de bază* care, în privința magistraților, îmbracă forma *indemnizației brute lunare de încadrare*, astfel cum reiese din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 7 lit. a) și c) cu cele ale art. 35 din Legea-cadru nr. 153/2017.

179. Totodată, este de precizat că principiul nediscriminării (aplicarea unui tratament egal pentru cei aflați în situații comparabile) este consacrat și de art. 14 din Convenție, de art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, de art. 4

pct. 3 din Carta socială europeană, revizuită, de art. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, însă conținutul conceptual al acestuia, în economia Legii-cadru nr. 153/2017, este cel de la art. 6 lit. b), analizat în cele ce precedă.

180. Drept urmare, absența unui remediu adecvat în cuprinsul Legii-cadru nr. 153/2017 pentru a se asigura respectarea principiului nediscriminării și a principiului egalității, înscrise în art. 6 lit. b) și c) din acest act normativ, în sensul unei reparații în natură (precum reîncadrarea celor discriminați cu noua indemnizație de încadrare, similar dispozițiilor din art. 36 al Legii-cadru nr. 153/2017), nu exclude însă a se recurge la alte remedii echivalente, respectiv la invocarea art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, întrucât acest act normativ constituie dreptul comun în materia discriminării și a reparații acesteia, ceea ce corespunde exigențelor art. 13 din Convenție, care obligă statele semnatare la asigurarea dreptului la un recurs efectiv în fața unei instanțe independente și imparțiale, pentru reclamarea oricăror încălcări ale dispozițiilor materiale ale Convenției.

181. Pentru considerentele ce precedă, conform dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, se va admite sesizarea în sensul celor expuse.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă, în Dosarul nr. 3.542/120/2021, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în interpretarea dispozițiilor art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Dreptul reglementat de art. 88² alin. (5) din Legea nr. 304/2004 are natura juridică a indemnizației de încadrare brute lunare pentru procurorii care și-au desfășurat activitatea în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, iar garanțiile principiului nediscriminării și ale principiului egalității, prevăzute de art. 6 lit. b) și c) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, pot fi invocate doar de către magistrații care ocupau o „funcție similară” cu a acestora, astfel cum este definită la art. 7 lit. g) din același act normativ coroborat cu art. 8 din secțiunea a 2-a capitolul VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 13 martie 2023.

VICEPREȘEDINTELE DELEGAT AL ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

